

Welkom in Het Toverbos

Omgaan met emoties in de kleuterklas

Het Toverbos

- Een **vorm van psychodrama** met / voor kinderen
- Ontwikkeld door Niki Jeannin (2006), onder supervisie van prof. Peter Adriaenssens (UZ-KULeuven), therapeutisch doel
- I.s.m. Vzw Ga Voor Geluk (*preventie van depressie en suicide bij jongeren*)
www.gavoorgeluk.be
- 2009: 3 scholen: pilootproject → enthousiasme!
- 2011-2012: onderzoek Odisee naar meerwaarde
- 2012-2013: integratie in 3e opleidingsfase Bachelor Kleuteronderwijs Odisee Brussel; aanbod voor werkveld via GPV

Het Toverbos in de kleuterklas

- Doel
- 4 pijlers
- Rol leerkracht
- Wie is de baas?
- Spelthema's

+ Opbouw

Proberen?

Opleiding voor studenten en werkveld

Onderzoek

1. Intro: Promotiefilmpje

Het doel van Het Toverbos

- Preventief de sociaal-emotionele ontwikkeling van kls bevorderen
- → sterken in sociale weerbaarheid
- → ervaringen opdoen i.v.m. sociale contacten en deze verruimen
- → omgaan met eigen gevoelens en die van anderen
- → omgaan met conflicten en bedenken van nieuwe uitwegen.

De vier pijlers van 'Het Toverbos'+

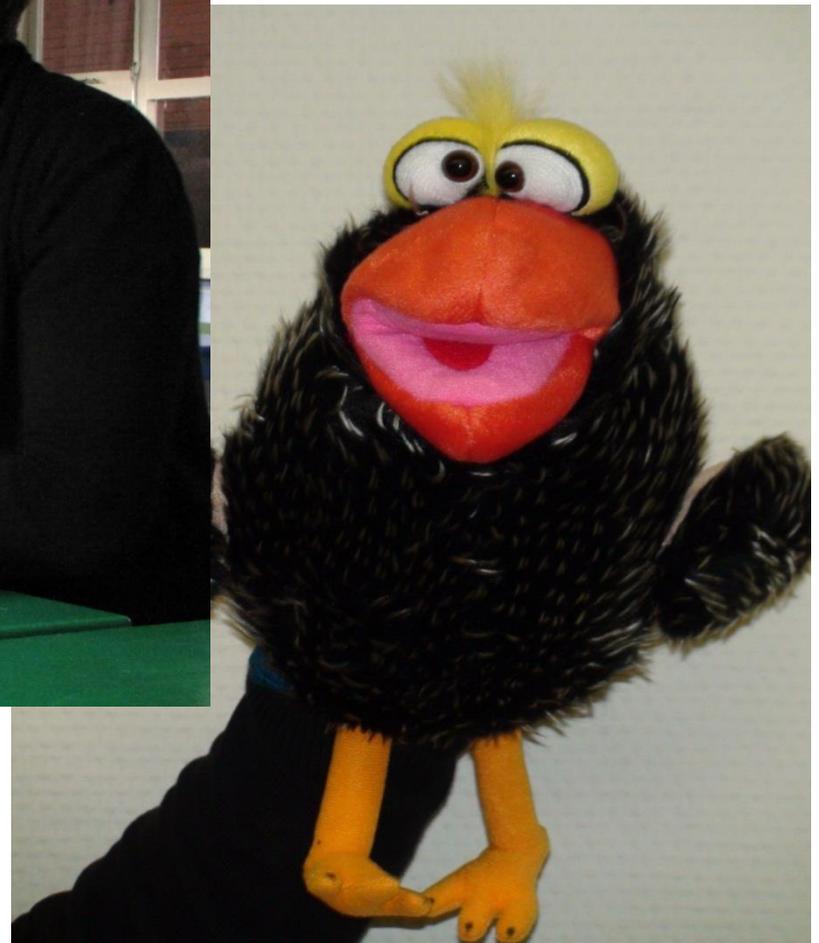
Groep van leeftijdsgenoten	Toverplein	Handpoppen	Coach
<ul style="list-style-type: none">-Leren over zichzelf door naar anderen te kijken.-Leren verschillen en nuances tussen hun eigen verhaal en dat van anderen sneller herkennen en onder woorden brengen.	Afgebakende cirkelvormige ruimte	<ul style="list-style-type: none">-Kleuters kruipen in de huid van hun dier.-Verborgens gevoelens uiten en ermee spelen.-Nieuwe situaties/gedragingen uitproberen.-Geleerde blijft beter bij.	<ul style="list-style-type: none">-Observeren.-Meespelen als Grote Vogel.-Ontwikkelingsstimulerend begeleiden?

De rollen van de leerkracht / wie is de baas?

- Observeren
- Meespelen
- Ontwikkelingsgericht begeleiden

En dit alles als Grote Vogel, niet als ‘juf’ of
‘meester’

→ Welke rol is het moeilijkst??

Ontwikkelingsstimulerend begeleiden

Drie taken

- 1) Veiligheid bieden : letterlijk en figuurlijk
- 2) Probleem en conflict-oplossend vermogen bevorderen. MOEILIJK! Out-of-the-box!
- 3) Groeimogelijkheden bieden op socio-emotioneel vlak

Vergeet-me-nietje- gesprekstechniek

- Gedragsomkering
- Alternatief gedrag stimuleren

- Effect van daden laten inzien
- Empathie voor gevoel ander

- Voordelen uitspreken
- Uiten dat je vertrouwt op het kind

- Contact maken
- Spiegelen
- Dubbelen en checken
- Gevoel erkennen

Proberen?

De drie fasen van 'Het Toverbos'

WARMING UP	ACTIEFASE	VERBONDEN AFRONDEN
Kring	Toverspreuk	Terugkeer naar het Toverplein
Nemen van de dierenhandpop	Begroeting	Bespreking
Afspraken	Toverbos begint	Verdwijnen van 'Het Toverbos'
	Begeleiding	Uitdoen van de dierenhandpop
		Terugblik met de groep

Het Toverbos: Warming Up

Het Toverbos: Actiefase

Het Toverbos: Verbonden afronden

Spelthema's

De 6 spelthema's volgens Janssen-Vos (1996)

Sociale rollen uit de omgeving

fantasiethema's

Activiteiten

*Emotionele situaties uit de gezinssfeer/
eigen leefsituatie*

Oorlogen en schietpartijen

Activiteiten met kennissen en vrienden

- Leeftijdsgebonden
- Kleuters houden van herhaling: sessie na sessie hetzelfde... of niet?
- Spelthema's kunnen elkaar snel afwisselen
- Spelthema's verbergen betekenissen: in de fase van het verbonden afronden, expliciteert de leerkracht deze = kracht van de transfer!

*Vb.: Er was het verjaardagsfeestje van poes en de dieren die **dood** (= spelsituatie) gingen. We hebben **afscheid** (=betekenis) moeten nemen en soms is dat heel lastig.*

*Vb.: veel dieren hadden pijn. Het ene dier had **een dokter nodig** (= spelsituatie), het ander een kusje van GV. Als we ziek zijn, dan is het fijn dat er iemand **voor ons zorgt** (betekenis).*

Verskil met andere methodieken?

OPLEIDING studenten en werkveld

- 2 dagen opleiding
- Oefenen doorheen academiejaar, met vier supervisiemomenten
- Portfolio met filmmateriaal en reflecties
- Eindcertificaat: “Begeleider in het Toverbos”

Onderzoeksvragen

Eerste onderzoeksvraag	Tweede onderzoeksvraag
Is er een effect van de methodiek 'Het Toverbos' op de sociaal-emotionele ontwikkeling van kleuters ?	Is er een effect van het gebruik van de methodiek 'Het Toverbos' op de wijze waarop kleuteronderwijzers hun kleuters observeren en aandacht hebben voor de eigenheid van elk kind?

Onderzoeksrapport staat online op

http://www.hubrussel.net/Pragodi_site/Toverbos

OV1: kleuters: resultaten?

TESTEN:

1. Alle kleuters zijn gegroeid in hun socio-emotionele ontwikkeling (natuurlijke evolutie)
2. Groei is sterker bij Toverbos-kleuters, wat betreft **meewerken en samenwerken, zich houden aan regels en instructies.**
3. Vooral kleuters die in de pretest zwakker dan gemiddeld scoren, gaan vooruit.

Leerverslagen / interview / SV

- Ze bouwen een **band** op met hun dier
- Ze **koppelen** in hun spel in de klas **terug** naar Het Toverbos
- Ze leren meer omgaan met **afspraken** en grenzen
- Ze staan meer **open** voor elkaar en helpen elkaar. Dit is positief voor het groepsgevoel.
- Ze **verwoorden** sneller hun gevoelens / problemen

OV2: effect op kleuteronderwijzers?

DE LKR ALS BEGELEIDER VAN LEER- EN ONTWIKKELINGSPROCESSEN

1.7 De leerkracht kan een ontwikkelingsbevorderende omgeving creëren met aandacht voor de heterogeniteit van de groep.

1.7.2 Ik kan de kans op betrokkenheid en succesbeleving bij de kleuters zo groot mogelijk maken door te werken met authentieke en reële situaties die voor de kleuters betekenisvol zijn.

1.11 De leerkracht kan het leer- en ontwikkelingsproces adequaat begeleiden in Standaardnederlands en daarbij rekening houden met en gericht inspelen op de diverse persoonlijke en maatschappelijke taalachtergronden van de kleuters.

1.11.6 Ik kan expressief vertellen en voorlezen en dat flexibel aanpassen.

Extra: Ik kan actief meespelen en opgaan in de belevingswereld en de fantasie van de kleuter

DE LKR ALS OPVOEDER

2.5 Ik kan adequaat omgaan met kleuters in sociaal-emotionele probleemsituaties en met kleuters met gedragsmoeilijkheden.

DE LKR ALS INNOVATOR – ONDERZOEKER

5.3 De leerkracht kan zijn eigen functioneren in vraag stellen en bijsturen.

5.3.1 Ik kan de klaspraktijk vanuit reflectie op de eigen ervaringen bijsturen

Leerverslagen / interview / SV

- nut van **observeren** v. kls. en van **reflectie** op eigen handelen (zeker o.b.v. supervisie) wordt duidelijk.
- **rustig** leren zijn en blijven, ondanks chaos
- bewust worden van eigen gevoelswereld, vooroordelen, visie (reageren op bepaalde thema's: **je komt jezelf tegen**, je leert jezelf kennen en dat is confronterend)
- dieper leren ingaan op gevoelens, thuissituaties. Meer **begrip** voor 'lastige', drukke, stille kls die je nu in andere rol ziet.
- kleuters zelf laten spelen en onderwerpen laten aanbrengen. **Niet willen sturen**: moeilijk. Idem met kls stimuleren om zelf een opl. te zoeken. Niet altijd zelf willen doen. Moeilijk!
- JE SMIJTEN. JE GOOIEN. **DURVEN**.

Mening van enkele cursisten:

Het in praktijk brengen van deze opleiding is intenser dan ik vermoedde. Na de eerste sessie 'Toverbos' was ik pompaf ! Niettemin wil ik graag de uitdaging verder aangaan en zien wat het brengt

Het is een hele methode en je moet uit je rol als leerkracht kunnen stappen.

Ik ben wel blij dat we nog enkele dagen elkaar opnieuw gaan ontmoeten om de praktische kant te belichten/evalueren en te oefenen indien nodig Ervaringen uitwisselen --> fijn dat hier ook aan gedacht werd om dit in te lassen !!

Er mochten nog meer supervisiemomenten plaatsvinden om vragen te kunnen stellen.

Dit zegt NIKKI JEANIN

“Het TB gaat niet om detecteren van problemen, om achterhalen wie een probleem zou hebben.

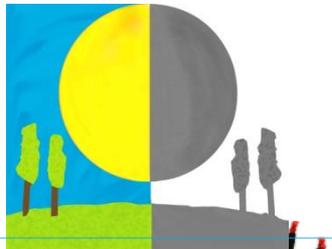

Het TB is een cadeau van het kind: je mag meespelen in zijn verhaal, in zijn oefenmoment.

En als surplus krijg je zo wel een beter zicht op het kind en op eventuele problemen.”

On'no

UPC K.U. Leuven

UZ
LEUVEN

HET TOVERBOS
UITGETEST IN DE KLEUTERKLAS